

HÉRAÐSDÓMUR
REYKJAVÍKUR

DÓMUR

29. nóvember 2016

Mál nr. E-456/2016:

Stefnandi: Signý Tindra Dúadóttir
✕ (*Hildur Sólveig Pétursdóttir hrl.*)

Stefndu: Reykjavíkurborg
(*Guðjón Ármannsson hrl.*)
Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (réttargæsla)
(*Guðjón Ármannsson hrl.*)
Knattspyrnufélag Reykjavíkur
(*Hákon Árnason hrl.*)
Vátryggingafélag Íslands hf. (réttargæsla)
(*Hákon Árnason hrl.*)

Dómari: Lárentínus Kristjánsson héraðsdómari

D Ó M U R

Héraðsdóms Reykjavíkur 29. nóvember í máli nr. E-456/2016:

Signý Tindra Dúadóttir

(Hildur Sólveig Pétursdóttir hrl.)

gegn

Reykjavíkurborg

(Guðjón Ármannsson hrl.)

Sjóvá-Almennum tryggingum hf. til réttargæslu

(Guðjón Ármannsson hrl.)

Knattspyrnufélagi Reykjavíkur og

(Hákon Árnason hrl.)

Vátryggingafélagi Íslands hf. til réttargæslu

(Hákon Árnason hrl.)

Mál þetta sem höfðað var 11. febrúar sl. var dómtekið eftir aðalmeðferð þess 4. október sl. Stefnandi er Signý Tindra Dúadóttir, Meistaravöllum 31, 107 Reykjavík. Stefndu eru Reykjavíkurborg, Ráðhúsinu, 101 Reykjavík, og Knattspyrnufélag Reykjavíkur, Frostaskjóli 2, 107 Reykjavík. Þá er stefnt til réttargæslu Sjóvá-Almennum tryggingum hf., Kringlunni 5, 103 Reykjavík, og Vátryggingafélagi Íslands hf., Ármúla 3, 108 Reykjavík.

Stefnandi krefst þess að viðurkennt verði með dómi að stefndu og aðalstefndu beri óskipt (in solidum) skaðabótaábyrgð á líkamstjóni, sem stefnandi varð fyrir í vinnuslysi þann 15. maí 2014.

Þá krefst stefnandi í báðum tilvikum þess að stefndu verði dæmdir til að greiða stefnanda málskostnað í samkvæmt málskostnaðarreikningi, eins og málið væri ekki gjafsóknarmál.

Engar kröfur eru gerðar á hendur réttargælustefndu.

Stefndi Reykjavíkurborg krefst aðallega sýknu af öllum kröfum stefnanda og að stefnandi verði dæmd til að greiða stefnda málskostnað. Til vara að skaðabótaskylda stefnda verði aðeins viðurkennd að hluta vegna þess óhapps sem stefnandi varð fyrir þann 15. maí 2014 og að málskostnaður verði þá felldur niður.

Af hálfu réttargæslustefnda, Sjóvá-Almennra trygginga hf., eru engar kröfur gerðar en réttargæslustefndi tekur undir kröfur og málflutning stefnda Reykjavíkurborgar.

Stefndi Knattspyrnufélag Reykjavíkur krefst þess aðallega, að félagið verði sýknað af öllum kröfum stefnanda, en til vara að bótaskylda félagsins verði aðeins viðurkennd að hluta. Jafnframt krefst stefndi málskostnaðar úr hendi stefnanda.

Af hálfu réttargæslustefnda, Vátryggingafélags Íslands hf., eru ekki gerðar sjálfstæðar dómkröfur enda engar kröfur gerðar á hendur félaginu.

I.

Á slysdegi var stefnandi starfandi í hlutastarfi með háskólanámi, sem frístundaráðgjafi og stuðningsfulltrúi, á frístundaheimilinu Frostheimum við Frostaskjól í vesturbæ Reykjavíkur, en þar hóf hún störf 6. janúar 2014. Frostheimar er safnfrístundaheimili fyrir börn í 3. og 4. bekk grunnskóla. Meðal starfsskyldna stefnanda var að taka þátt í frístundastarfi barna, leiðbeina öðrum starfsmönnum og eiga samskipti við foreldra eða forráðamenn.

Á heimilinu voru vistuð, að sögn forstöðumanns, að jafnaði um 240 börn á aldrinum 8-9 ára, en stefnandi taldi að börnin væru um 80-100 þann dag sem slysið varð vegna sérstakra aðstæðna. Leiksvæði barnanna er í kringum færanleg hús, þar sem starfsemin fer fram og er hluti svæðisins skot á bak við stofurnar, milli frístundaheimilisins og girðingar sem aðskilur leiksvæðið og knattspyrnuvelli stefnda Knattspyrnufélags Reykjavíkur. Skotið var á þessum tíma lokað, þ.e. umlukið veggjum frístundaheimilisins og girðingu. Til að komast inn í skotið var hlið sem eingöngu var að sögn stefnanda opnanlegt innan frá, en nokkur ágreiningur er uppi í málinu um hvort það sé rétt, þótt þröngt hafi verið. Ef hliðið var lokað voru þá einungis þær leiðir færar að fara yfir girðinguna, inn í skotið og opna hliðið, eða að

fara í gegnum glugga hússins beint inn í skotið. Ágreiningslaust er að börnin máttu leika sér þarna, en það skilyrði sett að starfsmaður gætti þá barnanna sérstaklega.

Þegar kom að hádegishléi tók stefnandi eftir því að einn drengur hafði misst bolta yfir umrædda girðingu og hugðist ná í hann. Stefnandi bannaði honum það og hugðist hún sjálf sækja boltann fyrir drenginn. Fyrst kveðst stefnandi hafa athugað hlið girðingarinnar sem hafi verið lokað, þ.e. eingöngu opnanlegt að innan. Stefnandi hóf að klifra upp girðinguna sem hún kveður hafa verið algengt að starfsmenn gerðu í slíkum tilvikum. Þegar hún hafi verið hálfnuð upp hafi hún ákveðið að hætta við og sleppti takinu. Þegar hún sleppti takinu á girðingunni festist giftingarhringur á baugfingri vinstri handar í einum tein girðingarinnar með þeim afleiðingum að fingurinn rifnaði af. Stefnandi var í kjölfarið flutt með sjúkrahól á Landspítalann í Fossvogi. Við komu á bráðadeild í Fossvogi var stefnandi meðhöndluð af Jóhanni Róbertssyni sérfræðingi í handarskurðlækningum. Við skoðun taldi Jóhann ekki tilefni til að reyna að græða fingurinn aftur á hönd stefnanda.

Slysið var tilkynnt Vinnueftirlitinu samdægurs sem framkvæmdi rannsókn þann sama dag og í umsögn þess kemur meðal annars fram að umrædd girðing sé rúmlega tveggja metra há og hún girði af skot milli tveggja lausra skólastofa. Á efri brún girðingarinnar hafi verið 2,5 cm háir teinar með 4,5 cm millibili. Að mati Vinnueftirlitsins mátti rekja orsakir slyssins til þeirra pinna sem standi upp úr á efri brún girðingarinnar.

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur framkvæmdi einnig skoðun á umræddri girðingu þann 16. maí 2014. Í skýrslunni er meðal annars vísað til þess að svokallað fingurpróf hafi verið framkvæmt sem umrædd girðing hafi staðist.

Hlið girðingarinnar var fjarlægt í kjölfar slyssins og teinar hennar huldur með ál/járn plötum.

Ágreiningslaust er að líkamstjón stefnanda er varanlegt og er stefnanda nauðsyn að höfða mál þetta. Stefndu hafa alfarið neitað bótakyldu.

Stefnandi gaf aðilaskýrslu. Þá gáfu skýrslu fyrir dómi, Aron Heiðar Gunnarsson og Jón Reynir Reynisson, sem voru starfsmenn frístundaheimilisins á þessum tíma, Dórothea Ævarsdóttir, forstöðukona heimilisins og Stefán Arnarsson, íþróttafulltrúi hjá KR.

II.

Stefnandi kveðst byggja málshöfðun á hendur stefndu á 2. mgr. 25. gr. laga nr. 91/1991, um meðferð einkamála, en stefnandi hafi lent í slysi sem hafi valdið varanlegum afleiðingum á heilsu hennar og því hafi hún verulega hagsmuni af því að fá skorið úr um tilvist og efni kröfu sinnar á hendur stefndu.

Stefnandi byggir á því að stefndu beri óskipta (in solidum), fulla og ótakmarkaða ábyrgð á líkamstjóni því sem hún varð fyrir við vinnu sína hjá stefnda Reykjavíkurborg þann 15. maí 2014. Stefnandi telur Reykjavíkurborg bera ábyrgð á grundvelli vinnuveitandaábyrgðar og sakarábyrgðarreglu skaðabótaréttar. Knattspyrnufélag Reykjavíkur beri hins vegar ábyrgð sem eigandi lóðarinnar að Frostaskjóli 2, á grundvelli sakarábyrgðar þar sem honum bar að fyrirbyggja þá gríðarlegu slysaheitu sem stafaði af girðingunni með fram frístundaheimilinu. Um heimild til þess að stefna aðilum sameiginlega vísar stefnandi til meginreglu skaðabótaréttar um óskipta bótaábyrgð skaðabótaskyldra aðila gagnvart tjónþola, sameiginlegra skyldna atvinnurekenda til samstarfs þegar fleiri en einn atvinnurekandi eiga aðild að starfsemi á sama vinnustað, sbr. 22. gr. reglugerðar nr. 960/2006, en þar á stefnandi væntanlega fremur við reglugerð nr. 920/2006, sem er um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum. Þá vísar hún um þetta atriði til 1. mgr. 19. gr. laga nr. 91/1991.

Frístundaheimilið Frostheimar sé starfsleyfis skyld starfsemi sbr. 4. gr. a laga nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir. Grundvallarskilyrði starfsleyfis sé úttekt á öryggi, hollustuháttum og aðbúnaði í samræmi við viðkomandi starfsemi auk þess sem viðhafa þurfi reglubundið eftirlit. Um leiksvæði gildi ákvæði reglugerðar nr. 942/2002, um öryggi leikvallatækja og leiksvæða og eftirlit með þeim sbr. 35. gr. reglugerðar nr. 941/2002, um hollustuhætti. Þar kemur fram í 6. gr. að þar sem grindverk og hlið eru á lóðum leiksvæða skuli frágangi þeirra þannig hagað að

börnum geti ekki stafað hættu af. Þá komi fram í 1. tl. viðauka II í reglugerðinni að leiksvæði skuli vera þannig hönnuð og frágengin að minnsta mögulega hættu sé á að börn verði fyrir slysi á svæðinu. Jafnframt séu í gildi staðlar, staðfestir af staðlaráði Íslands, ÍST EN 1176 og ÍST EN 1177. Þrátt fyrir að staðlarnir hafi ekki eiginlegt lagalegt gildi séu þeir viðmið sem beri að fara eftir.

Heilbrigðisnefnd fari með eftirlit og öryggi og skuli gera kröfu til rekstraraðila um innra eftirlit á leiksvæðum og með leikvallatækjum. Þannig eigi rekstraraðili að tryggja að reksturinn uppfylli þær kröfur sem gerðar eru til starfsleyfis sem og að farið sé eftir lögum og reglugerðum. Heilbrigðisnefnd Reykjavíkur, veiti starfsleyfi og beri að annast reglulegt eftirlit, þ. á m. að gætt sé að öryggi og slysavörnum. Stefnanda virðist sem svo, að eftirlit hafi verið með húsnæðinu 2013, en ekki með leiksvæðinu.

Stefnandi kveðst byggja bótaskyldu á því að stefndi Reykjavíkurborg hafi ekki uppfyllt kröfur laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Samkvæmt 13. gr. laganna beri atvinnurekanda að tryggja að gætt sé fyllsta öryggis og góðs aðbúnaðar og hollustuhátta við framkvæmd vinnu og á vinnustað. Þá vísar hann einnig til 14. gr. laganna, um aðvörun, þjálfun og kennslu starfsmanna um hvernig þeir eigi að framkvæma störf sín. Atvinnurekendum beri svo að fylgja viðurkenndum stöðlum, ákvæðum laga og reglugerða svo og fyrirmælum Vinnueftirlits ríkisins sbr. 2. mgr. 37. gr. og 2. mgr. 42. gr. laga nr. 46/1980. Í tilfalli stefnanda hafi raunin verið sú að eina leiðin til að komast inn í skotið, sem var viðurkennt leiksvæði barnanna, hafi verið að fara yfir girðinguna. Hafi það verið daglegt brauð að nemendur eða starfsmenn þyrftu að klifra yfir girðinguna, enda hluti af vinnustaðnum samkvæmt skilgreiningu vinnustaðar í 41. gr. laga nr. 46/1980.

Stefnandi byggir á því að þrátt fyrir að algengt væri að starfsmenn klifruðu yfir girðinguna vegna starfa sinna, hafi engar skriflegar áætlanir legið fyrir um öryggi og heilsu starfsmanna sbr. 65. gr. laga nr. 46/1980 sbr. 21. gr. reglugerðar nr. 920/2006, sbr. umsögn Vinnueftirlitsins vegna slyssins.

Stefnandi byggir á því að orsök slyssins sé sú að teinarnir á girðingunni snúi öfugt, þ.e. að teinarnir efst á girðingunni sem valdið hafi slysinu eigi að snúa niður en slétta lárétta járníð, sem er næst jörðu, eigi að vera að ofan. Girðingin sé því ranglega

uppsett. Þá hafi verið sett hlíf yfir teinana á svæðinu eftir slysið enda hafi það almennt tíðkast á girðingum við skóla og leikskóla. Stefnandi byggir á því að svar Krumma ehf., í tölvuskeyti til starfsmanns Reykjavíkurborgar, en Krummi sé stærsti innflutningsaðili sambærilegra girðinga og þekki þessa tegund girðinga vel, staðfesti að rangt hafi verið staðið að uppsetningu girðingarinnar með fyrirsjáanlegri hættu, þar sem ung börn eru daglega að leik. Stefnandi telur enn ríkari ástæðu til, auk þess sem það sé venja, að snúa teinum niður á lóðum leik- og grunnskóla.

Stefnandi telur upplýsingar frá einum framleiðanda, eins og liggja frammi í málinu, ekki koma í veg fyrir þær skyldur sem fram koma í lögum og reglugerðum um hvernig haga skuli aðbúnaði og frágangi leiksvæða sem ætluð eru börnum. Ólögmatisskilyrði fyrir sakarábyrgð sé því fullnægt og beri að staðfesta skaðabótaábyrgð stefnda. Svokallað fingerpróf þar sem mælt er hvort op á milli teina girðingar standist öryggiskröfur, breyti engu í þessu sambandi, en stefnandi telur teina umræddrar girðingar brjóta gegn ÍST EN 1176 þar sem getið sé um mælitæki sem á að nota til að mæla alla hluti leiktækja sem skaga upp úr. Við slíkar aðstæður skuli notaður hringur sem sé 3 millimetra breiður og er lagður yfir þá hluti sem skaga upp úr. Viðkomandi hlutur, sem í þessu tilfelli séu teinar umræddrar girðingar, megi ekki standa upp úr, það er standa út úr hringnum. Uppsetning girðingarinnar braut gegn framangreindu og varðar sú háttsemi skaðabótaábyrgð stefndu.

Stefnandi vísi til þess að hún hafi ekki átt annan kost en að fara yfir girðinguna. Stefnandi hafi margoft séð aðra starfsmenn gera slíkt hið sama enda eina leiðin inn í skotið. Þá hafi engum reglum eða áhættumati stefnda Reykjavíkurborgar verið til að dreifa við slíka atburði þótt algengir væru og hluti af störfum starfsmanna. Aðbúnaði á vinnustað stefnanda hafi verið verulega ábótavant og ófullnægjandi með tilliti til þeirra starfa sem stefnanda bar að rækja. Stefnandi mótmælir því að háttsemi hennar verði rakin til einfalds gáleysis eða ásetnings enda hafi hún verið að sinna venjubundnum störfum starfsmanna fristundaheimilisins. Stefnandi vísar jafnframt í því sambandi til 5. gr. tilskipunar 89/391/EBE sem lögleidd hafi verið í íslenskan rétt í gegnum EES-samninginn sbr. 3. gr. hans. Í 1. mgr. sé kveðið á um að vinnuveitanda sé skylt að tryggja öryggi og heilsu starfsmanna við allar aðstæður í vinnu og í 3. mgr. komi fram að skyldur starfsmanna á sviði öryggis og hollustu við vinnu skuli ekki hafa áhrif á meginregluna um ábyrgð vinnuveitandans.

Aðgerðir stefnda Reykjavíkurborgar sem fólu í sér að fjarlægja hliðið og setja hlífar yfir teina girðingarinnar, strax eftir slysið, feli í sér viðurkenningu á þeirri slyshættu sem stafaði af girðingunni. Stefnda Reykjavíkurborg hafi verið fullkunnugt um hættuna, enda hafi teinar á slíkum girðingum valdið mjög alvarlegum slysum í gegnum tíðina, en hafi látið hjá líða að fyrirbyggja þá hættu sem stóð frammi fyrir börnum og starfsmönnum frístundaheimilisins þar til stefnandi lenti í alvarlegu slysi. Stefndi beri skaðabótaábyrgð á því athafnaleysi.

Þá hafi stefndi ekki gætt að þeim leiðbeiningum sem gefnar hafa verið út og lúta að frágangi leiksvæða. Í handbók Umhverfisstofnunar um leikvallatæki frá árinu 2012 komi fram á bls. 61 að gaddar (teinar) girðinga á leiksvæði eigi að snúa niður.

Stefnandi byggir á því að stefndi Knattspymufélag Reykjavíkur beri ábyrgð á líkamstjóni stefnanda sem eigandi lóðarinnar og þar af leiðandi margnefndrar girðingar. Starfsemi félagsins sé starfsleyfis skyld líkt og starfsemi frístundaheimilisins. Þar af leiðandi gildi sömu kröfur og um aðbúnað og frágang leiksvæða barna. Það hafi mátt gera ráð fyrir því að umferð barna um svæðið væri mikil utan skipulagðrar starfsemi félagsins enda alþekkt að börn leiti á svæði þar sem hægt sé að iðka boltaíþróttir. Stefnda hafi ekki geta dulist sú hættu sem af girðingunni stafaði, eins og fyrri slys staðfesta, og beri hann því skaðabótaábyrgð gagnvart stefnanda.

Stefnandi kveðst vísa til byggingarreglugerðar nr. 112/2012, um það að þegar byggingarleyfi sé veitt fyrir girðingu sem þessari, þurfi hún að uppfylla öryggiskröfur, sér í lagi þegar börn eiga í hlut sbr. 6. gr. reglugerðar nr. 942/2002, þannig að þeim stafi ekki hættu af. Áður en leiksvæði séu tekin í notkun skuli fara fram lokaúttekt byggingarfulltrúa samkvæmt byggingarreglugerð sbr. 4. gr. reglugerðar nr. 942/2002, um öryggi leikvallatækja og leiksvæða og eftirlit með þeim. Engin lokaúttekt hafi farið fram þegar stofurnar sem um ræðir og hýsa frístundaheimilið sem snúa að girðingunni voru settar upp. Með þessu ólögmati hafi stefndi bakað sér skaðabótaábyrgð.

Stefnda Knattspyrnufélagi Reykjavíkur hafi þannig borið að tryggja að frágangur lóðarinnar væri í samræmi við lög og reglugerðir auk annarra fyrirmæla samkvæmt stöðlum og viðmiðum sem gerðar eru til slíkra svæða.

Stefnandi vísi loks til 17. gr. laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, en þar komi fram að þar sem fleiri atvinnurekendur eiga aðild að starfsemi á sama vinnustað, skuli þeir og aðrir, sem þar starfa, sameiginlega stuðla að því að tryggja góðan aðbúnað, heilsusamleg og örugg starfsskilyrði á vinnustaðnum. Jafnframt vísar stefnandi til reglugerðar nr. 920/2006 um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum, sérstaklega til 22. gr. reglugerðarinnar. Stefndu Reykjavíkurborg og Knattspyrnufélag Reykjavíkur sem bæði reka starfsemi á lóð nr. 2 að Frostaskjóli, þar þannig að standa sameiginlega að því að tryggja að aðstæður á lóðinni væru með viðunandi hætti.

Stefnandi vísar til 2. mgr. 25 gr. laga nr. 91/1991, um meðferð einkamála, um kröfu sína. Þá byggir stefnandi á meginreglu skaðabótaréttar um óskipta bótaábyrgð skaðabótaskyldra aðila gagnvart tjónþola sem og 19. gr. laga nr. 91/1991. Einnig á almennum reglum skaðabótalaga nr. 50/1993 með áorðnum breytingum, m.a. 1.- 5. gr. og 1. mgr. 23. gr. a sem og venjum skaðabótaréttar. Þá er vísað til almennu sakarreglunnar.

Þá vísar stefnandi til laga nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir, laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, laga nr. 160/2010, um mannvirki, byggingarreglugerðar nr. 112/2012, reglugerðar nr. 91/2002, um hollustuhætti, reglugerð nr. 942/2002, um öryggi leikvallatækja og leiksvæða og eftirlit með þeim, byggingarreglugerðar nr. 112/2012, reglugerðar nr. 581/1995, um húsnæði vinnustaða og reglugerðar nr. 920/2006, um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum. Auk þess byggir stefnandi á stöðlunum ÍST EN 1176 og ÍST EN 1177 og tilskipun 89/391/EBE.

Kröfu um málskostnað byggir stefnandi á 129. gr. og 130. gr. laga nr. 91/1991.

III.

Stefndi Reykjavíkurborg kveðst byggja á því að ósannað sé að óhapp stefnanda megi rekja til saknæmrar og ólögmætrar háttsemi stefnda Reykjavíkurborgar eða starfsmanna hennar eins og stefnandi heldur fram.

Stefnandi beri sönnunarbyrðina fyrir orsök tjóns síns og sé því mótmælt að hún hafi sannað að tjónið megi rekja til atvika sem stefndi Reykjavíkurborg skuli bera skaðabótaábyrgð á að lögum og verði þannig fellt undir ábyrgðartryggingu stefnda hjá réttargæslustefnda. Stefndi Reykjavíkurborg byggir á því að það sé ósannað að slys stefnanda sé að rekja til atvika sem stefndi eða starfsmenn hans beri skaðabótaábyrgð á að lögum. Ósannað sé að slys stefnanda verði rakið til vanrækslu á skyldum sem á vinnuveitanda hvíli samkvæmt ákvæðum laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, lögum nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir, og reglum sem settar eru með stoð í þeim lögum. Þá telur stefndi Reykjavíkurborg að stefnandi hafi ekki sýnt fram á að brotið hafi verið gegn reglugerð nr. 942/2002, um öryggi leikvallataekja og leiksvæða og eftirlit með þeim, reglum nr. 581/1995, um húsnæði vinnustaða, ellegar öðrum þeim reglum og reglugerðum sem gilda um starfsemi frístundastarfs stefnda Reykjavíkurborgar.

Í fyrsta lagi telur stefndi Reykjavíkurborg rangt og í öllu falli ósannað að meint tjón stefnanda sé að rekja til ófullnægjandi vinnuaðstöðu og búnaðar hjá stefnda. Stefndi Reykjavíkurborg hafi í hvívetna uppfyllt allar lagakröfur sem gildi um vinnuaðstöðu og þann búnað sem til staðar sé á frístundaheimilinu Frostheimum. Sú girðing sem stefnandi slasaði sig á sé raunar á forræði og ábyrgð stefnda Knattspyrnufélags Reykjavíkur.

Starfsemi frístundaheimilisins Frostheima sé háð starfsleyfi frá Heilbrigðiseftirliti Reykjavíkurborgar. Fyrir liggir að slíkt starfsleyfi til 12 ára hafi verið gefið út þann 16. nóvember 2010. Þá sé húsnæði frístundaheimilisins háð reglubundnu eftirliti og hafi engar athugasemdir verið gerðar við umrædda girðingu af hálfu Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkurborgar. Eftirlitið nái bæði til húsnæðis frístundaheimilisins og annars búnaðar þess, s.s. leiksvæðis og búnaðar á því. Því sé rangt sem stefnandi haldi fram að ekki hafi verið eftirlit með leiksvæðinu í kringum frístundaheimilið.

Þá mótmælir stefndi Reykjavíkurborg því að frágangi girðingarinnar hafi verið hagað þannig að börnum hafi staðið hættu af eða girðingin hafi með einhverjum hætti brotið gegn ákvæðum reglugerðar nr. 942/2002. Umrædd girðing teljist reyndar ekki til leikvallatækis í skilningi framangreindrar reglugerðar. Þá liggi fyrir að-reglur um umgengni á íþróttasvæði stefnda Knattspyrnufélags Reykjavíkur bönnuðu allt klifur í girðingunni. Fingurpróf sem Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur lét framkvæma eftir slysið hafi leitt í ljós að bil girðingarinnar stóðust slíkar öryggiskröfur og ekki talin nein hættu á að festa fingur í bili girðingarinnar. Því sé mótmælt að umrædd girðing hafi farið gegn ákvæðum ÍST EN 1176 eða ÍST EN 1177 ellegar „leiðbeinandi ritum sem útskýra staðlana“ eins og megi ráða af málatilbúnaði í stefnu.

Í stefnu sé vísað til mælinga á öllum hlutum leiktækja sem skagi upp úr. Ljóst sé að umrædd girðing er ekki leiktæki og verði sú mæling og þær öryggiskröfur sem þar sé fjallað um ekki taldar gilda um þá girðingu sem stefnandi slasaði sig á.

Þá er því mótmælt að stefndi Reykjavíkurborg hafi brotið gegn öryggiskröfum í byggingarreglugerð nr. 112/2012 ellegar að lokaúttekt byggingarfulltrúa hafi þurft að fara fram á leiksvæði við frístundaheimilið. Stefnandi hafi í öllu falli ekki sýnt fram á orsakatengsl slíkra krafna við óhapp sitt.

Einnig sé því mótmælt að orsakir óhapps stefnanda verði raktar til þess að umrædd girðing hafi verið sett upp með röngum hætti. Áréttað sé að umrædd girðing sé á forræði og ábyrgð stefnda Knattspyrnufélags Reykjavíkur. Verði hins vegar talið að stefndi Reykjavíkurborg beri einhverja ábyrgð í tengslum við uppsetningu girðingarinnar þá sé ljóst að uppsetning og annar búnaður girðingarinnar fari ekki gegn lögum eða stjórnvaldsfyrirmælum. Fyrir liggi að uppsetning girðingarinnar sé í samræmi við fyrirmæli frá framleiðanda girðingarinnar auk þess sem kynningarefni frá framleiðandanum beri með sér að slíkur uppsetningarmáti sé eðlilegur. Fullyrðingar af hálfu fyrirsvarsmanns Krumma ehf. verði ekki taldar breyta þessari staðreynd enda hafi sá aðili hvorki selt né sett upp umrædda girðingu.

Fyrir liggi að ekkert í lögum eða reglugerðum banni að láta girðinguna snúa með þessum hætti. Þótt einnig kunni að vera algengt að láta slíkar girðingar snúa með pinnana niður á girðingum við skóla og leikskóla sé ekkert sem bannar uppsetningu

girðingarinnar með þessum hætti á íþróttasvæði stefnda Knattspyrnufélags Reykjavíkur.

Þá sé því mótmælt að girðingin eigi að snúa með teinana niður þar sem slíkt veiti meira viðnám og stuðning í jörð eins og haldið er fram í stefnu. Engin gögn styðji það og ljóst sé að þegar teinar slíkrar girðingar snúi niður þá hafi þeir ekki neinn stuðning í jörð eða betra viðnám þar sem teinarnir nái ekki niður í jörð.

Þá er því alfarið hafnað að aðgerðir stefnda eftir slysið, felli einhverja sök á hann, og sýni að honum hafi verið ljós einhver slyshætta. Hér hafi einvörðungu verið um viðbrögð að ræða við óhappi sem séu eðlileg og í samræmi við þær kröfur sem á vinnuveitanda hvíli til að tryggja enn betur öryggi og heilbrigði á vinnustað eftir að slys hefur orðið. Þá er því mótmælt að stefndi Reykjavíkurborg hafi orðið var við fjölmiðlaumfjöllun um slys á sambærilegum girðingum eða að slíkir atburðir verði taldir hafa átt að veita upplýsingar um meinta slyshættu af slíkum girðingum.

Stefndi Reykjavíkurborg telji því að stefnandi hafi ekki sýnt fram á að óhapp hennar hafi mátt rekja til ófullnægjandi vinnuaðstöðu eða aðbúnaðar hjá stefnda. Sönnunarbyrði um slíkt hvíli á stefnanda og hafi sú sönnun ekki tekist.

Í öðru lagi kveðst stefndi byggja á því að ósannað sé að tjón stefnanda verði rakið til þess að fyrirmæli eða leiðbeiningar af hálfu stefnda Reykjavíkurborgar hafi skort eða þau verið óforsvaranleg.

Stefndi Reykjavíkurborg telur öll ákvæði laga nr. 46/1980 hafa verið uppfyllt. Í því sambandi sé bent á að starf stefnanda umrætt sinn hafi ekki verið flókið og ekki þarfnast sérstakrar þjálfunar ellegar fyrirmæla. Þá liggja fyrir að stefnandi hafi brotið gegn skýrum reglum um umgengni á íþróttasvæði stefnda Knattspyrnufélags Reykjavíkur umrætt sinn og farið gegn starfsvenjum á frístundaheimilinu Frostheimum.

Stefndi mótmælir því að ekki hafi verið hægt að opna girðinguna utan frá. Í umrætt sinn virðist hins vegar sem grein, sem sett hafði verið í læsinguna, hafi komið í veg fyrir það. Umrædd trjágrein hafi ekki stafað frá forsvarsmönnum eða starfsmönnum

frístundaheimilisins enda engin ástæða til að læsa hliðinu með slíkum hætti. Þá sé því mótmælt að það hafi verið daglegt brauð að starfsmenn hafi þurft að klifra yfir umrædda girðingu til að sinna störfum sínum. Ekkert í starfsskyldum frístundaráðgjafa hjá frístundaheimilinu Frostheimum hafi kallað á slík vinnubrögð og engin fyrirmæli verið gefin í þá veru. Því hafi ekki verið um að ræða að skipulag vinnustaðarins hafi falið í sér hættu fyrir stefnanda eða aðra og þar af leiðandi sé því mótmælt að stefndi Reykjavíkurborg hafi brotið gegn ákvæðum 13. eða 14. gr. laga nr. 46/1980, eða 41. gr. reglna nr. 581/1995, um húsnæði vinnustaða.

Þá verði á grundvelli sömu sjónarmiða ekki séð að á stefnda Reykjavíkurborg hafi hvílt að gera skriflega áætlun um öryggi og heilsu starfsmanna í samræmi við 65. gr. a laga nr. 46/1980. Ekkert í störfum frístundaráðgjafa hjá stefnda Reykjavíkurborg kalli á slíkt áhættumat, enda sé starfsmönnum ekki ætlað að klífa girðingar í tengslum við starf sitt hjá stefnda. Slíkt áhættumat gæti enda aldrei tekið til atriða sem falli utan starfssviðs og starfsskyldna starfsmanna. Stefnandi hafi og ekki sýnt fram á orsakatengsl milli skorts á áhættumati og þess óhapps sem hún varð fyrir.

Þá mótmælir stefndi því að ákvæði tilskipunar 89/391/EBE ellegar dómur EFTA-dómstólsins í máli nr. E-2/2010 eigi við um umrætt tilvik. Hið sama gildi um ákvæði 17. gr. laga nr. 46/1980. Í ákvæðinu sé vísað til skyldu sem hvíli á þeim sem eiga aðild að starfsemi á sama vinnustað. Hér hátti hins vegar ekki svo til og sé skýr aðskilnaður á milli vinnustaða stefndu. Þegar af þeirri ástæðu geti ákvæðið ekki átt við. Sú staðreynd að starfsemi beggja stefndu fer fram á sömu lóðinni ráði ekki úrslitum að þessu leyti, enda skýr aðgreining milli athafnasvæða þeirra innan lóðarinnar.

Í þriðja lagi byggir stefndi á því að stefnandi verði að bera fulla ábyrgð á tjóni sínu vegna eigin aðgæsluleysis og/eða óhappatilviljunar. Hér þurfi að líta til þess að gögn málsins beri með sér að stefnandi hafi tekið þá ákvörðun að reyna að klifra yfir girðingu sem er 2,08 m á hæð þrátt fyrir að ekkert í starfsskyldum hennar hafi kallað á slíkt. Þá liggi fyrir að stefnandi var 23 ára gömul á slysdegi, háskólamenntuð og hafði starfað sem frístundaráðgjafi um nokkurt skeið og þekkti því allar aðstæður á vinnustaðnum. Stefnandi hafi heldur ekki skoðað áður möguleika á að losa trjágreinina úr læsingu á hliðinu eða upplýsa yfirmenn um hana, áður en hún tók ákvörðun um klifur. Þá hafi stefnandi sjálf upplýst að hún hefði verið í sleipum skóm

en slíkt hafi gefið henni enn frekara tilefni til að sýna fulla aðgæslu. Þá hafi stefnandi átt þann kost að reyna að fara yfir hliðið sem var jafnhátt en ekki með sambærilegum pinnum á efri brún.

Háttsemi stefnanda hafi því falið í sér stórkostlegt gáleysi í skilningi skaðabótalaga og laga um váttryggingarsamninga og alls ekki hluti af starfsskyldum hennar. Hún þurfi því að bera tjón sitt að fullu.

Ef ekki verður fallist á aðalkröfu stefnda Reykjavíkurborgar, er á því byggt til vara að stefndi verði aðeins talinn bera ábyrgð á tjóni stefnanda að hluta enda hafi uppsetning umræddrar girðingar ekki verið á vegum stefnda. Þá liggi fyrir að óheimilt hafi verið að klifra í girðingunni. Tjón stefnanda megi og að mestu leyti rekja til óhappatilviks ellegar aðgæsluleysis hennar sjálfrar í umrætt sinn. Verði stefnandi því að bera tjón sitt að mestum hluta sjálf vegna eigin sakar. Þá hafi stefnanda borið að reyna frekar að klifra yfir girðinguna þar sem pinnar stóðu ekki upp úr og gæta sérstakrar varúðar með vísan til þess að hún var í sleipum skóm. Stefndi vísar að öðru leyti, eftir atvikum, til umfjöllunar um aðalkröfu til stuðnings þess að varakrafa stefnda Reykjavíkurborgar skuli ná fram að ganga.

Um lagarök vísar stefndi Reykjavíkurborg einkum til reglna skaðabótaréttar um sönnun tjóns og sönnunarbyrði, orsakatengsl og sennilega afleiðingu, reglur um gáleysi, óhappatilviljun og eigin sök tjónþola, auk skaðabótalaga nr. 50/1993, sbr. lög nr. 37/1999. Einnig er vísað til ákvæða laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, laga nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir, og til þeirra reglna og reglugerða sem settar hafa verið með stoð í þeim lögum. Þá er vísað til ákvæða laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004. Málskostnaðarkrafa stefnda er byggð á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

IV.

Stefndi Knattspyrnufélag Reykjavíkur, hér eftir KR, byggir sýknukröfu á því að ósannað sé að stefndi eigi sök á slysi stefnanda eða hafi valdið því með saknæmum og ólögmætum hætti.

Stefnandi sé ekki barn sem hafi slasast í gæslu eða umsjá stefnda KR, heldur hafi hún verið leiðbeinandi og gæslumaður barna á fristundaheimili Reykjavíkurborgar, þegar hún slasaði sig. Við mat á skaðabótaábyrgð stefnda KR gagnvart stefnanda eigi því ekki við þær sérstöku reglur, sem gilda um hollustuhætti og öryggi barna í skólum, á leiksvæðum eða fristundaheimilum, svo sem reglugerð nr. 941/2002 og 942/2002, sem stefnandi vísi til. Þá taki nefndar reglugerðir heldur ekki til knattspyrnusvæðis KR frekar en annarra íþróttaleikvanga í landinu, þar sem svæðið sé ekki skóli eða leiksvæði fyrir börn.

KR annist hins vegar skipulagða íþróttastarfsemi á svæðinu fyrir alla aldursflokka fólks, þ. á m. börn, en það eitt felli svæðið ekki undir þær sérstöku reglur sem að framan er getið.

Geti stefnandi þegar af þessum ástæðum og með því að hún var á slysdegi ekki barn, ekki byggt neinn rétt á því þótt knattspyrnusvæði KR og girðingin umhverfis það, hafi hugsanlega ekki uppfyllt þær sérstöku öryggiskröfur sem gerðar séu til barnaskóla, barnaleikvalla og fristundaheimila fyrir börn. Til þess standi engin lög.

Þá hafi ekki hvílt á stefnda KR neinar skyldur vinnuveitanda gagnvart stefnanda, hvað varðar aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustað hennar að Frostheimum, sbr. lög nr. 46/1980, eða reglugerðir nr. 920/2006, nr. 581/1995 eða nr. 112/2012, sem stefnandi vísi til, enda sé KR ekki vinnuveitandi stefnanda heldur Reykjavíkurborg. Engu breyti þótt stefndi KR hafi verið eigandi þess hluta lóðarinnar að Frostaskjólí 2, þar sem Frostheimar voru með starfsemi sína, og KR sé eigandi girðingarinnar umhverfis knattspyrnusvæði sitt. Það sé meginregla í skaðabótarétti að vinnuveitandi beri ekki ábyrgð á öðrum vinnustað en sínum eigin. Ekki verði heldur séð að reglur um hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, sbr. l. nr. 46/1980, hafi verið brotnar af hálfu KR og að slys stefnanda megi rekja til þess.

Þá sé alls ósannað, að girðingin sem stefnandi slasaðist við, hafi brotið í bága við einhver fyrirmæli laga og reglugerða um búnað og gerð slíkra girðinga. Engin lög eða reglugerðir banni að teinagirðing, eins og sú sem sé umhverfis knattspyrnusvæði hjá KR að Frostaskjólí 2, sé sett upp þannig að tindar girðingarinnar snúi upp en ekki niður.

Hafi vinnueftirlitið, sem skoðaði slysi stefnanda, heldur enga kröfu gert um slíkt, né krafðist vinnueftirlitið þess að teinar girðingarinnar, sem stóðu upp úr efri brún hennar, yrðu huldir eða varðir. Það eina sem vinnueftirlitið hafi mælt fyrir um og beindi til vinnuveitanda stefnanda, Reykjavíkurborgar, var að frágangur girðingar skyldi vera með þeim hætti að starfsmönnum stafaði ekki hættu af við störf sín.

Staðreyndin sé sú, að starfsmönnum Frostheima og starfsmönnum KR hafi engin hættu stafað af girðingunni sem slíkri og gildi einu, þó að teinar hennar næðu upp fyrir efri brún hennar, enda girðingin rúmlega tveggja metra há og hvorki gerð til þess að klifra í henni né til umferðar starfsmanna yfir hana.

KR kveðst hafa sett upp þessa tveggja metra háu girðingu á sínum tíma til að halda fólki, þ.m.t. börnum, frá knattspyrnusvæðinu til verndar átroðningi á því, en ekki vegna afmörkunar lóðarinnar eins og stefnandi staðhæfir. Séu hlið á girðingunni opnanleg innan frá en ekki utan frá af sömu ástæðu. Að sama skapi hafi ekkert verið eðlilegra en að láta teinana, sem náðu upp fyrir efri brún girðingarinnar, snúa upp en ekki niður.

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur hafi einnig skoðað girðinguna og engar athugasemdir gert.

Því verði skaðabótaábyrgð ekki byggð á því, að girðingin hafi verið ólögleg eða hættuleg og það hafi valdið slysi stefnanda.

Þá hafi tilgangurinn með girðingunni ekkert breyst við það, að Reykjavíkurborg tók hluta lóðarinnar að Frostaskjóli 2 á leigu og hóf rekstur frístundaheimils þar utan girðingar KR. Þurft hafi eftir sem áður að vernda knattspyrnusvæðið fyrir átroðningi. Skuldbatt borgin sig og samkvæmt leigusamningnum til þess að haga rekstrinum á umráðasvæði sínu þannig að skilyrði opinberra reglna og fyrirmæla væru uppfyllt. Hafi KR mátt treysta því að borgin sæi til þess að öryggi barna og starfsmanna borgarinnar á hinu útleigða svæði til borgarinnar væri tryggt.

Engar skyldur hafi hvílt á KR að lögum til að tryggja öryggi barna á umráðasvæði borgarinnar á hinum leigða lóðarhluta, né hafði KR nokkurn rétt til íhlutunar eða afskipta þar. Stefndi KR hafi heldur ekkert að gera með mannvirki og starfsemi borgarinnar inni á umráðasvæði hennar á lóðarhlutanum, hvort heldur um sé að ræða hús, girðingar, hlið eða annað.

Borgin hafi hins vegar staðsett sum af færanlegu húsunum á leigða lóðarhlutanum mjög nálægt girðingu KR án þess að KR kæmi þar nærri. Þar hafi myndast umrætt skot eða gangur milli húsanna og girðingarinnar. Borgin hafi því lokað aðgengi að skotinu með sérstöku hliði, sem borgin hafi látið setja upp. Hafi skotið þó verið hluti af leiksvæði barnanna á frístundaheimilinu.

Þá geti ákvæði 17. gr. laga nr. 46/1980 varðandi aðild fleiri atvinnurekenda að starfsemi á sama vinnustað ekki átt við í tilviki stefndu. Starfsemi stefndu fór þannig fram hvor á sínum vinnustaðnum, sem voru rækilega aðskildir með tveggja metra hárrí girðingu. Báru stefndu þannig ekki sameiginlega skyldu til að tryggja öryggi á vinnustöðunum.

Þegar stefnandi slasaði sig hafi bolti, sem börn voru að leika með, lent inni í skotinu. Stefnandi hafi ætlað að sækja boltann inn í skotið. Hafi hin augljósa leið inn í skotið legið í gegnum hliðið. Það hafi hins vegar verið lokað og læst og ekki opnanlegt utan frá. Ákvað stefnandi þá að klifra upp í girðinguna til þess að fara yfir hana inn í skotið. Af hverju stefnandi valdi ekki aðra leið inn í skotið, t.d. í gegnum húsin, sé óupplýst.

Blasir við að stefndi KR beri ekki ábyrgð á því að hliðið var læst, né heldur á þeirri ákvörðun stefnanda að klifra upp í girðinguna, sem var bannað, og ætla yfir hana inn í skotið.

Að sama skapi beri stefndi KR ekki ábyrgð á því að stefnandi festi giftingarhring sinn á baugfingri vinstri handar í einum af teininum, sem stóðu upp úr efri brún girðingarinnar, með þeim afleiðingum að fingurinn slitnaði af, þegar stefnandi hafi hoppað niður úr girðingunni. Að stefnandi hafði hönd á teininum, sem giftingarhringur hennar festist í, hafi og alfarið verið á ábyrgð hennar sjálfrar.

Um slysið hefur stefnandi þannig ekki við aðra að sakast en sjálfa sig, nema þá e.t.v. Reykjavíkurborg að einhverju leyti vegna þess að hliðið hafi verið læst.

Geti ekki aðrir en borgin eða starfsmenn Frostheima, þ.m.t. stefnandi sjálf, borið ábyrgðina á því að hliðið að skotinu var læst. Verði ekki séð að nokkur nauðsyn hafi borið til þess að hafa hliðið læst eins og gert var. Hafi borgin enda látið fjarlægja hliðið eftir slysið. Eftir það sé greið leið fyrir börn og starfsmenn inn í skotið. Borginni en ekki KR hafi borið að tryggja starfsmönnum Frostheima öruggt aðgengi að skotinu.

Gagnvart stefnda KR eigi því stefnandi að bera tjón sitt sjálf að öllu leyti, þar sem ekkert sé við KR um slysið að sakast. Ef svo væri bæri að skipta sök í málinu og leggja meiri hluta sakar á stefnanda sjálfa. Yrði viðurkenningarkrafa stefnanda þá aðeins tekin til greina að hluta. Sé varakrafa KR miðuð við það.

Helstu lagatilvísanir sem stefndi vísar til eru almennar reglur skaðabótaréttar utan samninga, sakarreglan og reglur um bótaábyrgð fasteignaeiganda. Um málskostnað vísast til 130. gr. eml. nr. 91/1991. Ákvæði tilskipunar 89/391/EBE, sem stefnandi vísar til, eða dómur EFTA-dómstólsins í máli nr. E2/2010 eiga ekki við um umstefnt atvik að mati stefnda, né hafa þau nokkurt gildi gagnvart stefnda KR. Hafi stefnandi enda ekki reynt að leiða nein rök að því.

V.

Ágreiningslaust er að stefnandi varð fyrir líkamstjóni í vinnuslysi þann 15. maí 2014, en hún var þá við vinnu sem frístundaráðgjafi og stuðningsfulltrúi á frístundaheimilinu Frostheimum við Frostaskjól í vesturbæ Reykjavíkur, en heimilið er safnfrístundaheimili fyrir börn í 3. og 4. bekk grunnskóla. Ekki er ágreiningur um að stefnandi var við gæslu barna í frístundastarfi og fylgdist með þeim þegar þau voru að leik á leiksvæði. Við eftirlit utanhúss eitt sinn, tók stefnandi eftir því að drengur hafði misst bolta yfir girðingu sem girðir af skot milli tveggja lausra skólastofa, milli frístundaheimilisins og girðingar sem aðskilur leiksvæðið og knattspyrnuvöll stefnda Knattspyrnufélags Reykjavíkur. Ekki hefur verið gerður ágreiningur um að á þeirri stundu hafi stefnandi tekið ákvörðun um að sækja boltann.

Atvikum í undanfara slyssins og slysinu sjálfu hefur stefnandi lýst svo í aðilaskýrslu sinni við aðalmeðferð málsins að þegar leið að hádegismat hafi starfsmennirnir átt að sækja börnin inn. Rétt á undan því, hafi stefnandi séð dreng hlaupa á bak við skúra og farið á eftir honum til að sækja hann. Drengurinn hafi staðið fyrir framan umrædda girðingu vegna þess að hann hefði tapað bolta inn í skotið. Stefnandi hafi athugað hliðið sem hefði verið læst. Drengurinn hafi haft í hyggju að klifra yfir girðinguna og sækja boltann en stefnandi hafi beðið hann um að gera það ekki og boðist til að sækja boltann fyrir hann. Hún hafi oft séð aðra starfsmenn klifra yfir girðinguna en hafi þó aldrei gert það sjálf áður. Stefnandi hafi tekið til við að klifra upp girðinguna en þegar hún hafi komið nær teinunum efst á girðingunni hafi hún séð að þeir væru beittari en hún hafi búist við og illa útbúnir og henni því ekki litist á blikuna. Hún hafi því afráðið að hætta við að klifra yfir og ákveðið að skilja boltann eftir og fara inn með drenginn. Hún hafi sleppt takinu á girðingunni en þá hafi giftingarhringur hennar krækst í einn af teinunum með þeim afleiðingum sem raun ber vitni.

Stefnandi var 23 ára gömul þegar slysið varð en hún hafði starfað sem frístundaráðgjafi um nokkurt skeið. Stefnandi tók þá ákvörðun að reyna að klifra yfir girðingu sem er 2,08 m á hæð. Verður í ljósi þessa og þeirrar reynslu sem stefnandi var búin að afla sér í starfinu, ekki ályktað á annan veg en þann, þegar horft er til þess hvernig aðstæðum öllum var háttáð, að henni hafi mátt vera ljós sú hætta sem stafaði af því að klifra upp á girðingu, sem annars vegar var óheimilt að klifra í samkvæmt umgengnisreglum á íþróttasvæðinu, og sem hins vegar var ætlað að varna því að fólk færi inn á svæðið. Vitnið Jón Reynir fullyrti að börnum og fullorðnum hafi verið bannað af yfirmönnum að klifra í girðingunni og hafi verið fjallað um það á starfsmannafundum og í hádegishléum. Dóróthea forsvarskona, sagði að börnum hefði verið bannað að leika þarna nema hliðið inn í skotið hafi verið opið og barn eða börn undir eftirliti starfsmanns.

Þá verður ekki annað séð en að stefnandi hafi sjálf ákveðið að standa með framangreindum hætti að því að sækja boltann, en stefnandi hefði getað ákveðið að sækja ekki boltann eða sækja hann eftir öðrum leiðum án þess að setja sjálfa sig í hættu. Hefði hún talið að hún gæti ekki sótt boltann án þess að setja sjálfa sig í háska hefði hún með réttu getað gert kröfu til þess að aðstæður yrðu skapaðar til að

fyrirbyggja hættu við framkvæmd starfans. Þá þykir óljóst í málinu, m.a. að virtum skýrslum vitna, að sannarlega hafi verið öllum stundum ómögulegt að opna hliðið utan frá eða að hægt hafi verið að fjarlægja trjágrein sem fóst var í læsingu hliðsins og orsakaði það hugsanlega að ekki var hægt að opna hliðið þegar slysið átti sér stað.

Að því marki sem hér skiptir máli er ekki að sjá að stefnandi hafi verið að fylgja fyrirmælum eða verkstjórnvaldi annarra starfsmanna þegar slysið varð og er ekkert komið fram í málinu sem virða má á þann veg að stefnandi hafi fengið um það fyrirmæli frá öðrum yfirmanni eða starfsmanni að hún ætti að fara upp á girðinguna. Þá verður að fallast á það með stefndu að engin efni séu til að líta svo á að slysið verði rakið til þess að skort hafi á öryggisráðstafanir af hálfu stefnda á svæðinu.

Hefur að þessu leyti ekki verið sýnt fram á af hálfu stefnanda að skilyrði bótaábyrgðar um sennilega afleiðingu og orsakatengsl vegna ófullnægjandi öryggiskrafna hafi verið til staðar hvað varðar frágang umræddrar girðingar.

Verður því talið að orsök slyssins í máli þessu megi aðeins rekja til háttsemi og óhappatilviks stefnanda en stefnandi hefur ekki sýnt fram á orsakatengsl á milli meints skorts á að mæta öryggiskröfum eða ófullnægjandi aðbúnaðar, við óhapp hennar. Verður því slysið, eins og áður segir, aðeins rakið til óaðgæslu af hennar hálfu en ekki til atvika, athafna eða athafnaleysis er varða stefndu.

Stefnandi byggir málartilbúnað sinn m.a. á því að frágangur umræddrar girðingar hafi verið óforsvaranlegur. Ekki er að sjá að reglugerð nr. 942/2002 um öryggi leikvallatækja og leiksvæða og eftirlit með þeim komi til álita í þessu máli þar sem orsök slyssins má í raun rekja til háttsemi stefnanda en ekki til útbúnaðar sem hafi verið í andstöðu við reglugerðina sem fjallar um öryggi leikvallatækja og leiksvæða sem ætluð eru börnum. Verður reyndar litið svo á að ósannað sé að girðingin hafi verið í andstöðu við reglur á sviðinu. Þannig er til að mynda ósannað að óheimilt sé eða andstætt leiðbeiningum frá framleiðanda að setja girðingar sem þessar upp þannig að teinar snúi upp en ekki niður. Stefnandi er fullorðinn starfsmaður sem telja verður að hafi mátt gera sér grein fyrir þeirri hættu sem í því fólst að reyna að klifra upp á girðinguna. Hvernig sem á málið er litið verður ekki komist að þeirri niðurstöðu að umrædd girðing hafi sem slík, verið hættuleg fullorðnu fólki.

Þá verður ekki séð að það leiði af ákvæðum reglugerðar nr. 941/2002 um hollustuhætti, reglugerð um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum nr. 920/2006, reglugerð um húsnæði vinnustaða nr. 581/1995 eða byggingarreglugerð nr. 112/2012, sem stefnandi vísar til, að stefndu hafi verið sérstaklega skylt að búa umrædda girðingu með öðrum hætti og/eða þannig að teinar hennar sneru niður eða væru varðir sérstaklega. Verður enda ekki betur séð en að girðingin hafi verið hönnuð þannig að erfitt væri að klifra yfir hana og teinunum að ofanverðu sé beinlínis ætlað að hamla því að klifrað væri í henni.

Með vísan til þess sem að framan er rakið er það niðurstaða dómsins að ekki séu efni til að fella ábyrgð á slysi stefnanda á stefndu. Verður stefnandi þannig sjálf að bera ábyrgð á því hvernig til tókst í umrætt sinn. Eru stefndu samkvæmt þessu sýknuð af kröfu stefnanda um skaðabætur, en eftir atvikum þykir rétt að málskostnaður falli niður.

Stefnandi nýtur gjafsóknar í málinu samkvæmt gjafsóknarleyfi, útgefnu 10. nóvember 2015. Allur gjafsóknarkostnaður stefnanda, þar með talin málflutningsþóknun lögmanns hennar 1.000.000 krónur, greiðist úr rikissjóði.

Lárentsínus Kristjánsson héraðsdómari kveður upp dóm þennan.

D Ó M S O R Ð

Stefndu, Reykjavíkurborg og Knattspyrnufélag Reykjavíkur, eru sýknuð af kröfu stefnanda, Signýjar Tindru Dúadóttur.

Málskostnaður fellur niður.

Gjafsóknarkostnaður stefnanda, þar með talin þóknun lögmanns hennar, 1.000.000 krónur, greiðist úr rikissjóði.

Lárentsínus Kristjánsson

Rétt endurrit staðfestir,

Héraðsdómi Reykjavíkur 29. nóvember 2016

